

Lessenserie voor VMBO 1 BB & KB

Haaksbergen, een Romeinse stad?

Haaksbergen, een Romeinse stad?

Anno
VAN HET
LESJAAR
2008

**Winnaar
derde prijs**

**Assink Lyceum,
Haaksbergen**

Anno

VGN VERENIGING VAN DOCENTEN IN
GESCHIEDENIS EN STAATSINRICHTING IN
NEDERLAND

slo

Haaksbergen, een Romeinse stad?

Met het ombouwen van Haaksbergen tot een Romeinse stad heeft klas 1P2 van het Assink Lyceum uit Haaksbergen de derde plaats behaald in de Les van het Jaar 2008 verkiezing.

In een lessenserie over de tijd van de Romeinen bekijken leerlingen welke gebouwen er nu in Haaksbergen staan en hoe gebouwen met een vergelijkbare functie er in de tijd van de Romeinen uitzagen. Van de kerk van Haaksbergen maken ze een tempel, het gemeentehuis wordt het Senaatsgebouw en het voetbalveld een arena. Op de plattegrond van hun woonplaats Haaksbergen maken de leerlingen een nieuwe Romeinse stad. Aan de hand van foto's ontwierpen de leerlingen Romeinse gebouwen en plaatsten deze op de plattegrond van Haaksbergen.

Schema

Onderwerp	Haaksbergen, een Romeinse stad?
Doelgroep	1 vmbo bb en kb
Doelstelling	<p>Kennis</p> <ul style="list-style-type: none">• Leerlingen begrijpen dat er tegenwoordig gebouwen in hun eigen omgeving staan die er ook in de Romeinse tijd hadden kunnen staan• Leerlingen herkennen dat gebouwen van nu soms bijna dezelfde functie als vroeger hebben• Leerling krijgen inzicht in de wijze waarop hun eigen stad/dorp ingericht is• Leerlingen krijgen zicht op de ontwikkeling van Haaksbergen <p>Vaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none">• Samenwerken en een taakverdeling maken• Kaartlezen. Leerlingen moeten met behulp van de kaart een goede route kunnen maken, een legenda kunnen lezen en begrijpen waar bepaalde symbolen voor staan <p>Attitude</p> <ul style="list-style-type: none">• Leerlingen moeten een actieve, onderzoekende houding aannemen
Tijdsinvestering	8-10 lessen
Tijdvak	<ul style="list-style-type: none">• het tijdvak van Grieken en Romeinen• het tijdvak televisie en computers
School	Het Assink Lyceum in Haaksbergen
Docent	M. Rutgers

De opzet van het project

Romeinen hebben er in Haaksbergen nooit gewoond. Maar stel dat dat wel zo was geweest, hoe zou Haaksbergen er dan in de tijd van de Romeinen hebben uitgezien? Met deze vraag gaan de leerlingen aan de slag. De eerste vraag die zij moeten beantwoorden is welke gebouwen in het huidige Haaksbergen in aanmerking komen voor een Romeinse makeover. Vervolgens maken zij een wandeling door het dorp en geven telkens op een plattegrond aan welk gebouw een Romeinse uitstraling moet krijgen. Terug op school maken de leerlingen een miniatuur versie van de gebouwen die tenslotte op een plattegrond van het dorp worden geplaatst.

Les 1

De docent introduceert aan de hand van foto's en internetfilmpjes het onderwerp, een Romeinse stad. Vervolgens worden in een klassengesprek de functies van Romeinse gebouwen besproken en worden deze vergeleken met hedendaagse gebouwen.

Les 2 en 3

In groepjes maken leerlingen, gebruik makend van een plattegrond van het dorp, een lijst met gebouwen en voorzieningen die een functie hebben die ook gebouwen in de tijd van Romeinen hadden. Daarna stippelen zij

een zodanige wandelroute uit door het dorp dat de kans zo groot mogelijk is om relevante gebouwen tegen te komen.

Les 4

Na een hernieuwde en aanvullende uitleg over functies van Romeinse gebouwen wordt door de routes van de verschillende groepjes met elkaar te vergelijken, gezamenlijk bepaald welke route tijdens de wandeling door het dorp zal worden gevolgd.

Les 5

Onder begeleiding van een docent wandelen de leerlingen door het dorp en geven op een plattegrond aan welke gebouwen in aanmerking komen om te worden nagebouwd. (mocht u de route willen fietsen dan is een extra begeleiding van een collega om veiligheidsredenen gewenst)

Les 6

Om te beginnen wordt er een taakverdeling gemaakt, wie maakt welk gebouw. Vervolgens gaan de leerlingen naar het computerlokaal om er afbeeldingen te zoeken van het gebouw dat zij willen namaken. Hierna maken zij een bouwtekening en bepalen welke materialen zij nodig hebben.

Les 7, 8 en 9

De laatste drie lessen worden besteed aan het maken van het gebouw, waarna deze op de plattegrond wordt geplaatst.

Instructie voor de leerlingen

De leerlingen krijgen in dit project geen schriftelijke instructie. De docent introduceert elk onderdeel mondeling en begeleidt het proces intensief.

Beoordeling

Het Assink Lyceum heeft er voor gekozen om dit project niet te beoordelen.

Bronnen

- Eigen geschiedenis methode
- Romeinen in ons land www.schooltv.nl/beeldbank/vo
- Romeinen in ons land: http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20030623_romeinen02
- Romeinen in ons land: <http://vo.teleblik.nl/dossiers/romeineninnederland> (gratis inlogcode nodig)
- Nijmegen een Romeinse garnizoensstad: <http://web.teleblik.kennisnet.nl/tsr/player/vo/fid/2182595> (gratis inlogcode nodig)
- Nijmegen, een Romeinse nederzetting: <http://web.teleblik.kennisnet.nl/tsr/player/vo/fid/3323699>
- Romeinse soldaten in Nijmegen: <http://educatie.beeldengeluid.nl/index.aspx?ChapterID=7968&ContentID=21971&onPopup=true>

Wat is er nodig voor dit project?

Dit project komt het best tot zijn recht als bij dit project ook de vakken handvaardigheid en/of techniek worden betrokken. Het maken van de gebouwen kan dan plaatsvinden bij het vak handvaardigheid/techniek in het vaklokaal waar de leerlingen over de benodigde materialen kunnen beschikken.

Voor het verzamelen van informatie moeten de leerlingen kunnen beschikken over computers.

Om de gebouwen op de plattegrond van het dorp te kunnen plaatsen is een (zeer) grote versie van die plattegrond een voorwaarde.

Toepasbaar in andere steden?

Deze opdracht kan in principe in elk dorp of elke stad worden uitgevoerd, mits er voldoende voorzieningen zijn die ook in een stad in de tijd van de Romeinen bestonden. Uiteraard voegt een echt Romeins verleden van de stad een dimensie toe aan het project.

Een variant op deze opdracht zou kunnen zijn je eigen stad om te toveren in bijvoorbeeld een middeleeuwse stad. De stad krijgt dan stadswallen en grachten, toegangspoorten en bijvoorbeeld een waag. Leerlingen bedenken ongetwijfeld, op basis van een klein onderzoekje, nog veel meer mogelijkheden.

Dit project is bedacht voor leerlingen basis- en kader beroepsgericht, maar door wat meer theorie aan het project toe te voegen is het, waarschijnlijk, ook goed bruikbaar in andere brugklassen.

Evaluatie

Het enthousiasme van de leerlingen voor dit project overtrof alle verwachtingen, zowel die van de docent als die van de leerlingen zelf. Het was ook opvallend hoeveel de leerlingen ook al van het onderwerp wisten. De leerlingen ervoeren de positieve reacties van hun ouders als heel stimulerend en de complimenten van de directie deed hen zichtbaar groeien.

Het enthousiasme van de leerlingen en de gekozen werkvorm hadden ook een zeer positief effect op de resultaten op de toets over de Romeinen. Niet verrassend dus dat de school heeft besloten om van 'de Romeinen in Haaksbergen' een jaarlijks terugkerend project te maken.

Enkele opmerkingen

- Flexibiliteit is bij dergelijke projecten zeer belangrijk. Geregeld moet je de planning bijvoorbeeld aanpassen.
- Werkenderwijs bleek dat het maken van de gebouwen meer tijd kostte dan was geraamd. Een (extra) reden om in het vervolg samenwerking te zoeken met meer vakken.
- Werkend aan het project kwamen er van diverse collega's bruikbare tips. Reden om in het vervolg projecten van te voren in het team te bespreken.
- Het project werd uitgevoerd in een theorielokaal. De beperkingen hiervan werden snel zichtbaar. Uitbreiding naar andere vakken maakt ook het werken in vaklokalen eenvoudiger.
- Het is handig om als docent zelf de benodigde materialen beschikbaar te stellen. Leerlingen vergeten geregeld materiaal mee te nemen, waardoor de werkzaamheden stakken.
- In een kleine groep (in dit geval 16 leerlingen) volstaat één plattegrond voor de hele klas. Als de groep groter is het handiger om te werken met een aantal plattegronden. Het aantal mogelijke gebouwen is namelijk beperkt.